Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 15 april 2021 *

”Begäran om förhandsavgörande – Förordning (EU) nr 604/2013 – Fastställande av vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd – Artikel 27 – Rättsmedel – Beaktande av omständigheter som hänför sig till tiden efter beslutet om överföring – Effektivt domstolsskydd”

I mål C-194/19,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Conseil d’État (Högsta förvaltningsdomstolen, Belgien), genom beslut av den 12 februari 2019, som inkom till domstolen den 28 februari 2019, i målet

H.A.

mot

État belge,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden K. Lenaerts, vice ordföranden R. Silva de Lapuerta, avdelningsordförandena J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, E. Regan, M. Ilešič, L. Bay Larsen (referent), A. Kumin och N. Wahl, samt domarna E. Juhász, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos och N. Jääskinen,

generaladvokat: A. Rantos,

justitiesekreterare: handläggaren M. Krausenböck,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 9 november 2020,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– H.A., genom J. Hardy, advocaat, M. El Khoury och I. Fontignie, avocates,

– Belgiens regering, genom C. Pochet, M. Jacobs och P. Cottin, samtliga i egenskap av ombud, biträdda av D. Matray, J. Matray, S. Matray och C. Pironi, avocats,

– Nederländernas regering, genom M.K. Bulterman och C.S. Schillemans, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: franska.

– Europeiska kommissionen, genom G. Wils och M. Condou-Durande, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 2 februari 2021 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 27 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (EUT L 180, 2013, s. 31, och rättelse i EUT L 49, 2017, s. 50) (nedan kallad Dublin III-förordningen), samt artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan tredjelandsmedborgaren H.A. och État belge (belgiska staten), angående Office des étrangers (utlänningsmyndigheten, Belgien) beslut med avslag på H.A:s asylansökan och förordnande om att han ska lämna Belgien.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2013/32/EU

3 I artikel 46.1 och 46.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (EUT L 180, 2013, s. 60) föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att sökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot följande:

a) Ett beslut som fattats om en ansökan om internationellt skydd, inbegripet ett beslut
   i) att anse en ansökan ogrundad med avseende på flyktingstatus och/eller subsidiärt skydd,
   ii) att en ansökan inte kan tas upp till prövning …
   iii) som fattas vid gränsen eller i en medlemsstats transitzoner …
   iv) att inte pröva en ansökan …

b) En vägran att ta upp prövningen av en asylansökan på nytt efter det att den har avbrutits …

c) Ett beslut att återkalla internationellt skydd …

…

3. I syfte att fullgöra skyldigheterna i punkt 1 ska medlemsstaterna se till att ett effektivt rättsmedel medför full omprövning och prövning av det aktuella behovet av såväl de faktiska som de rättsliga omständigheterna … åtminstone när handläggningen av överklagandet sker vid domstol eller tribunal i första instans.”

Dublin III-förordningen

4 Skälen 4, 5 och 19 i Dublin III-förordningen har följande lydelse:

”(4) I slutsatserna från [Europeiska rådets särskilda möte i Tammerfors (Finland) den 15 och 16 oktober 1999] förklarades också att [det gemensamma europeiska asylsystemet] på kort sikt bör omfatta ett tydligt och praktiskt genomförbart sätt att fastställa vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en asylansökan.

(5) En sådan metod bör bygga på objektiva kriterier, som är rättvisa för både medlemsstaterna och de berörda personerna. Den bör särskilt göra det möjligt att snabbt fastställa ansvarig medlemsstat, för att garantera faktisk tillgång till förfarandena för beviljande av internationellt skydd och inte äventyra målet att behandla ansökningar om internationellt skydd snabbt.

…

(19) För att garantera ett effektivt skydd av den berörda individens rättigheter är det viktigt att fastställa rättssäkerhetsgarantier och rätten till ett effektivt rättsmedel i samband med beslut om överföring till den ansvariga medlemsstaten, särskilt i enlighet med artikel 47 i [stadgan]. För att säkerställa respekten för internationell rätt bör ett effektivt rättsmedel för sådana beslut omfatta prövning såväl av tillämpningen av denna förordning som av den rättsliga och faktiska situationen i den medlemsstat till vilken den sökande överförs.”

5 I artikel 2 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”I denna förordning gäller följande definitioner:

…

g) *familjemedlemmar*: följande familjemedlemmar till den sökande, om dessa befinner sig på medlemsstaternas territorium och under förutsättning att familjen existerade redan i ursprungslandet:

– Sökandens make eller maka eller ogifta partner i ett varaktigt förhållande …

– Underåriga barn till sådana par som avses i första strecksatsen eller till sökanden …

– Om sökanden är underårig och ogift, fadern, modern eller en annan vuxen som ansvarar för sökanden …

– Om den person som beviljats internationellt skydd är underårig och ogift, fadern, modern eller en annan vuxen som ansvarar för denne …”

6 I artikel 10 i denna förordning föreskrivs följande:

”Om en familjemedlem till sökanden befinner sig i en medlemsstat och har lämnat in en ansökan om internationellt skydd i den medlemsstaten som ännu inte blivit föremål för ett första beslut i sak, ska medlemsstaten i fråga ansvara för prövningen av ansökan om internationellt skydd, om de berörda personerna skriftligen uttryckt önskemål om detta.”

7 I artikel 17 i samma förordning preciseras följande:

”1. Genom undantag från artikel 3.1 får varje medlemsstat besluta att pröva en ansökan om internationellt skydd som den har mottagit från en tredjelandsmedborgare eller en statslös person, även om det inte föreligger någon sådan skyldighet enligt de kriterier som anges i denna förordning.

…

2. Den medlemsstat i vilken en ansökan om internationellt skydd lämnas in … eller den ansvariga medlemsstaten, får när som helst innan ett första beslut i sak har fattats anmoda en annan medlemsstat att överta en sökande för att sammanföra alla närstående av humanitära skäl, särskilt familjeskäl eller kulturellt betingade faktorer, även om den andra medlemsstaten inte är ansvarig enligt kriterierna i artiklarna 8–11 och 16. De berörda personerna måste lämna sitt samtycke skriftligen.

…”

8 Artikel 27 i Dublin III-förordningen har följande lydelse:

”1. En sökande … ska ha rätt till ett effektivt rättsmedel, i form av överklagande eller omprövning i domstol av de faktiska och rättsliga omständigheterna när det gäller [ett] beslut om överföring.

2. Medlemsstaterna ska föreskriva en skälig tidsperiod inom vilken den berörda personen får utöva sin rätt till ett effektivt rättsmedel enligt punkt 1.

3. Vad gäller överklagande av eller ansökan om omprövning av beslut om överföring ska medlemsstaterna i sin nationella rätt föreskriva att

a) överklagandet eller omprövningen innebär att den berörda personen ska ha rätt att stanna kvar i den berörda medlemsstaten i väntan på resultatet av överklagandet eller omprövningen,

b) överföringen avbryts automatiskt och avbrytandet upphör efter en viss skälig tidsperiod, under vilken en domstol efter noggrann och minutiös kontroll av begäran ska ha beslutat huruvida suspensiv verkan med anledning av ett överklagande eller en begäran om omprövning ska beviljas, eller

c) den berörda personen har möjlighet att inom en skälig tidsperiod begära att en domstol avbryter verkställigheten av överföringsbeslutet i väntan på resultatet av överklagandet eller omprövningen. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns ett effektivt rättsmedel genom att avbryta verkställigheten av överföringen till dess att ett beslut har fattats om den första begäran om uppskov. …

4. Medlemsstaterna får föreskriva att de behöriga myndigheterna på eget initiativ får besluta att avbryta verkställigheten av överföringsbeslutet i väntan på utfallet av överklagandet eller omprövningen.

5. Medlemsstaterna ska se till att den berörda personen har tillgång till rättsligt bistånd samt, om så krävs, språkligt stöd.

6. Medlemsstaterna ska se till att rättsligt bistånd på begäran tillhandahålls kostnadsfritt om den berörda personen inte själv kan stå för kostnaderna …”

Belgisk rätt

9 I artikel 39/2 i loi du 15 décembre 1980, sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (lag av den 15 december 1980 om utlänningars inresa, vistelse, bosättning och utvisning) (*Moniteur belge* av den 31 december 1980, s. 14584), föreskrivs följande i punkt 2:

"Conseil [du contentieux des étrangers (Utlänningsdomstolen, Belgien)] ska genom dom upphäva övriga beslut där överklagandet avser ett åsidosättande av väsentliga formföreskrifter eller ett åsidosättande av formföreskrifter som medför nullitet, samt befogenhetsöverskridande eller maktmissbruk."

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

10 Den 22 maj 2017 ansökte H.A. om asyl i Belgien.

11 Efter att ha hört H.A. den 31 maj 2017 framställde utlänningsmyndigheten, den 22 juni samma år, en begäran om att de spanska myndigheterna skulle överta honom.

12 Den 4 juli 2017 biföll de spanska myndigheterna denna framställan om övertagande av H.A.

13 Den 1 augusti 2017 avslog utlänningsmyndigheten H.A:s asylansökan och ålade honom att lämna Belgien.

14 H.A. överklagade detta beslut till Conseil du contentieux des étrangers (Utlänningsdomstolen) den 25 augusti 2017 och gjorde bland annat gällande att hans bror hade anlänt till Belgien den 22 augusti samma år, att brodern hade gett in en asylansökan där och att det var oundgängligt att deras respektive ansökningar prövades gemensamt för att säkerställa ett rättvist förfarande.

15 Nämnda domstol ogillade överklagandet genom dom av den 30 november 2017. Den domen grundades delvis på den omständigheten att uppgifterna om H.A:s brors ankomst till Belgien hänförde sig till tiden efter det att utlänningsmyndigheten hade antagit det överklagade beslutet, och de kunde därför inte beaktas vid bedömningen av huruvida detta beslut var lagenligt.

16 Den 28 december 2017 överklagade H.A. denna dom till den hänskjutande domstolen. Till stöd för överklagandet gjorde han gällande att Conseil du contentieux des étrangers (Utlänningsdomstolen) hade åsidosatt hans rätt till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 27 i Dublin III-förordningen och artikel 47 i stadgan, eftersom sistnämnda domstol hade underlåtit att beakta omständigheter som hänförde sig till tiden efter överföringsbeslutet vid prövningen av huruvida beslutet var lagenligt.

17 Mot denna bakgrund beslutade Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen, Belgien) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

"Ska artikel 27 i [Dublin III-förordningen], för sig eller i förening med artikel 47 i [stadgan], tolkas så, att för att säkerställa rätten till ett effektivt rättsmedel är den nationella domstolen skyldig, i förekommande fall, att beakta omständigheter som hänför sig till tiden efter det att ett beslut om 'Dublinöverföring' antagits?"

Huruvida saken i det nationella målet består

18 Den belgiska regeringen har hävdat att det inte längre finns anledning att pröva begäran om förhandsavgörande. H.A. har nämligen inte längre något intresse av att överklaga, eftersom de belgiska myndigheterna den 31 januari 2019 inledde prövningen av hans ansökan om internationellt skydd och beviljade honom asyl den 28 augusti samma år.

19 Som svar på EU-domstolens fråga huruvida det fortfarande var nödvändigt att besvara tolkningsfrågan för att avgöra målet i sak, uppgav den hänskjutande domstolen att den vidhöll sin begäran om förhandsavgörande.

20 I detta avseende har den hänskjutande domstolen bland annat framhållit att saken i det nationella målet om överklagande består, eftersom det avser ett rättsligt avgörande som ingen faktisk omständighet kan avlägsna ur rättsordningen. Den hänskjutande domstolen anser emellertid att om de uppgifter som den belgiska regeringen har åberopat visar sig vara riktiga kan det ifrågasättas huruvida H.A. fortfarande har ett intresse av att få den överklagade domen upphävd. Det är emellertid inte möjligt för den hänskjutande domstolen att ex officio och utan ett kontradiktoriskt förfarande fastställa att detta intresse inte består och att svaret på den ställda frågan inte längre är nödvändigt för att avgöra det nationella målet.

21 I detta hänseende ska det erinras om att det följer av EU-domstolens fasta praxis att det förfarande som har införts genom artikel 267 FEUF utgör ett medel för samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna, genom vilket EU-domstolen tillhandahåller de nationella domstolarna de uppgifter om unionsrättens tolkning som de behöver för att kunna avgöra de mål som de ska pröva (dom av den 12 mars 1998, Djabali, C-314/96, EU:C:1998:104, punkt 17, och dom av den 19 november 2019, A.K. m.fl., (Oavhängigheten hos avdelningen för disciplinära mål vid högsta domstolen), C-585/18, C-624/18 och C-625/18, EU:C:2019:982, punkt 69).

22 Av EU-domstolens fasta praxis framgår även att det, inom ramen för det samarbete mellan nationella domstolar och EU-domstolen som införts genom artikel 267 FEUF, ankommer uteslutande på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till EU-domstolen. Följaktligen är EU-domstolen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts avser tolkningen av unionsrätten (dom av den 24 november 2020, Openbaar Ministerie (Urkundsförfalskning), C-510/19, EU:C:2020:953, punkt 25 och där angiven rättspraxis).

23 Eftersom den hänskjutande domstolen anser att den i enlighet med belgiska processrättsliga bestämmelser fortfarande är skyldig att avgöra det nationella målet, ska detta fortfarande anses vara anhängigt vid den hänskjutande domstolen och att det fortfarande är nödvändigt att EU-domstolen besvarar den ställda frågan för att det ska vara möjligt att avgöra målet.

24 Begäran om förhandsavgörande ska därför besvaras.

Prövning av tolkningsfrågan

25 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 27.1 i Dublin III-förordningen, i förekommande fall jämförd med artikel 47 i stadgan, ska tolkas så, att den utgör hinder mot nationell lagstiftning som innebär att en domstol som ska pröva ett överklagande av ett överföringsbeslut – inom ramen för denna prövning – inte får beakta omständigheter som hänför sig till tiden efter det att beslutet antogs.

26 Eftersom den belgiska regeringen vid förhandlingen har gjort gällande att de belgiska processrättsliga bestämmelserna är förenliga med unionsrätten, såtillvida det föreskrivs däri att den behöriga domstolen är skyldig, inom ramen för prövningen av ett överklagande av ett överföringsbeslut, att beakta omständigheter som hänför sig till tiden efter det att beslutet antogs och som är avgörande för den korrekta tillämpningen av Dublin III-förordningen, ska det inledningsvis erinras om att det ankommer på EU-domstolen, i enlighet med fördelningen av behörighet mellan unionsdomstolen och de nationella domstolarna, att beakta den faktiska och rättsliga bakgrunden till tolkningsfrågorna, såsom den angetts i beslutet om hänskjutande. En begäran om förhandsavgörande kan således inte prövas mot bakgrund av den tolkning av nationell rätt som förespråkats av en medlemsstats regering (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 juni 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, punkt 25).

27 Den hänskjutande domstolen har emellertid tydligt uttryckt att enligt dess tolkning av belgisk rätt måste en förvaltningsdomstol, vid prövningen av ett överklagande av ett överföringsbeslut, uttala sig om huruvida beslutet är lagenligt såsom det har antagits av den berörda förvaltningsmyndigheten, det vill säga på grundval av de uppgifter som denna myndighet förfogar över, utan möjlighet att beakta omständigheter som hänför sig till tiden efter det att beslutet antogs.

28 Den belgiska regeringens tolkning av de belgiska processrättsliga bestämmelserna kan följaktligen inte godtas av domstolen i förevarande mål om förhandsavgörande.

29 Den belgiska och den nederländska regeringen samt Europeiska kommissionen har dessutom gjort gällande att de omständigheter som hänför sig till tiden efter det att det aktuella överföringsbeslutet antogs, och som H.A. har åberopat, inte var avgörande för en korrekt tillämpning av Dublin III-förordningen.

30 Utan att det påverkar den berörda medlemsstatens eventuella tillämpning av en sådan diskretionär bedömning som avses i artikel 17 i Dublin III-förordningen, är det riktigt att artikel 10 i förordningen – avseende en situation där sökanden har en familjemedlem som befinner sig i en medlemsstat och som har lämnat in en ansökan om internationellt skydd i den medlemsstaten som ännu inte blivit föremål för ett första beslut i sak – inte kan tillämpas i förevarande fall när brodern till sökanden av internationellt skydd har anlänt till den anmodande medlemsstaten, enligt definitionen av ”familjemedlem” i artikel 2 g i nämnda förordning.

31 Detta konstaterande kan dock inte ge den hänskjutande domstolen ett tillräckligt tillfredsställande svar för att den ska kunna avgöra det överklagande som är anhängigt vid den, eftersom den hänskjutande domstolen har påpekat att den vid prövningen av överklagandet måste fastställa huruvida Conseil du contentieux des étrangers (Utlänningsdomstolen) var skyldig att beakta omständigheter som hänförde sig till tiden efter det att det överklagade överföringsbeslutet antogs, utan att bedöma huruvida de omständigheter som H.A. konkret har åberopat vid sistnämnda domstol kan påverka vilken medlemsstat som är ansvarig.

32 Mot bakgrund av den problematik som den hänskjutande domstolen därmed ställs inför inom ramen för det nationella målet, ska det erinras om att det i artikel 27.1 i Dublin III-förordningen föreskrivs att den som ansöker om internationellt skydd ska ha rätt till ett effektivt rättsmedel, i form av överklagande eller omprövning i domstol av de faktiska och rättsliga omständigheterna när det gäller beslutet om överföring.

33 I skäl 19 i Dublin III-förordningen preciseras vad ett sådant rättsmedel ska omfatta. Där anges att för att säkerställa respekten för internationell rätt ska effektiva rättsmedel mot beslut om överföring omfatta såväl en prövning av tillämpningen av förordningen som en prövning av den rättsliga och faktiska situationen i den medlemsstat till vilken sökanden ska överföras (dom av den 25 oktober 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, punkt 37, och dom av den 2 april 2019, H. och R., C-582/17 och C-583/17, EU:C:2019:280, punkt 39).

34 Mot bakgrund av den allmänna utvecklingen av systemet för fastställande av ansvarig medlemsstat för prövningen av en ansökan om internationellt skydd som har lämnats in i någon av medlemsstaterna till följd av antagandet av Dublin III-förordningen, samt de mål som eftersträvas med denna förordning, ska artikel 27.1 i förordningen tolkas så, att det rättsmedel mot ett överföringsbeslut som avses i denna bestämmelse ska kunna omfatta både huruvida reglerna om fördelningen av ansvaret för att pröva en ansökan om internationellt skydd har iakttagits och de rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i förordningen (dom av den 25 oktober 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, punkt 38, och dom av den 2 april 2019, H. och R., C-582/17 och C-583/17, EU:C:2019:280, punkt 40).

35 Domstolen har dessutom slagit fast att med hänsyn dels till målet i skäl 19 Dublin III-förordningen, nämligen att i enlighet med artikel 47 i stadgan garantera ett effektivt skydd av de berörda personernas rättigheter, dels till målet att det snabbt ska fastställas vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd, som det hänvisas till i skäl 5 i nämnda förordning, måste den sökande ha tillgång till ett effektivt och snabbt rättsmedel som gör det möjligt för vederbörande att åberopa omständigheter som inträffat efter det att beslutet om överföring antogs, om beaktandet av dessa omständigheter är avgörande för en korrekt tillämpning av förordningen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 oktober 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, punkt 44, och dom av den 25 januari 2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, punkt 31).

36 Av domstolens praxis följer även att nationell lagstiftning som innebär att den som ansöker om internationellt skydd har rätt att till stöd för ett överklagande av ett beslut om överföring av vederbörande åberopa omständigheter som inträffat efter det att beslutet antogs, innebär att skyldigheten att tillhandahålla ett effektivt och snabbt rättsmedel är uppfylld (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 oktober 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, punkt 45, och dom av den 25 januari 2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, punkt 32).

37 Denna rättspraxis innebär dock inte att medlemsstaterna enligt artikel 27 i Dublin III-förordningen nödvändigtvis måste organisera sina system för överklagande på ett sådant sätt att det krav som det erinrats om i punkt 35 ovan, det vill säga att avgörande omständigheter som hänför sig till tiden efter det att överföringsbeslutet antogs ska kunna beaktas, måste säkerställas inom ramen för prövningen av ett överklagande där överföringsbeslutets lagenlighet kan bestridas.

38 Det förhåller sig nämligen så, att unionslagstiftaren endast har harmoniserat vissa processuella regler för ett sådant överklagande eller en sådan omprövning i faktiskt och rättsligt hänseende av ett överföringsbeslut vid en domstol som den berörda personen ska ha tillgång till.

39 Även om artikel 27.1 och skäl 19 i Dublin III-förordningen bidrar till att definiera syftet med ett sådant överklagande och föreskriver att överklagandet ska kunna göras vid domstol, innehåller artikel 27.2–27.6 i förordningen preciseringar endast vad gäller fristen för att ge in ett överklagande, villkoren för att avbryta verkställigheten av överföringsbeslutet när ett överklagande har getts in, samt det rättsliga bistånd som den berörda personen har rätt till.

40 I artikel 27 i Dublin III-förordningen preciseras däremot inte huruvida den rätt att överklaga som föreskrivs i denna artikel nödvändigtvis måste innebära att den domstol som prövar målet kan göra en prövning av överföringsbeslutets lagenlighet utifrån sökandens aktuella behov.

41 Lydelsen i denna artikel 27 skiljer sig således från lydelsen i artikel 46.3 i direktiv 2013/32, som antogs samma dag som Dublin III-förordningen inom ramen för den allmänna översynen av det gemensamma europeiska asylsystemet, där det anges att det effektiva rättsmedel som ska finnas mot de beslut som avses i artikel 46.1 i direktivet, däribland beslut om överföring, ska medföra ”full omprövning och prövning utifrån det aktuella behovet av såväl de faktiska som de rättsliga omständigheterna”.

42 Såsom framgår av domstolens fasta praxis ankommer det emellertid, i avsaknad av unionsbestämmelser på området, på varje medlemsstat att, i enlighet med principen om processuell autonomi, i sin rättsordning fastställa de processuella regler som gäller för talan som syftar till att säkerställa skyddet av de rättigheter som enskilda har. Dessa regler får emellertid varken vara mindre förmånliga än dem som avser liknande situationer som regleras av nationell rätt (likvärdighetsprincipen) eller medföra att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva de rättigheter som följer av unionsrätten (effektivitetsprincipen) (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 juni 2002, HI, C-92/00, EU:C:2002:379, punkt 67, dom av den 13 december 2017, El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, punkt 26, och dom av den 9 september 2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Avvisning av en efterföljande ansökan – Överklagandefrist) (C-651/19, EU:C:2020:681), punkt 34).

43 Det ska även erinras om att när medlemsstaterna genomför unionsrätten är de skyldiga att säkerställa rätten till ett effektivt rättsmedel, som stadfästs i artikel 47 första stycket i stadgan och som utgör en bekräftelse av principen om ett effektivt domstolsskydd (dom av den 19 december 2019, Deutsche Umwelthilfe, C-752/18, EU:C:2019:1114, punkt 34).

44 Vad för det första gäller likvärdighetsprincipen kräver denna att samtliga regler som gäller för talan tillämpas på samma sätt på en talan som grundar sig på ett åsidosättande av unionsrätten som på en liknande talan som grundar sig på ett åsidosättande av nationell rätt (dom av den 15 mars 2017, Aquino, C-3/16, EU:C:2017:209, punkt 50 och där angiven rättspraxis).

45 Vad för det andra gäller effektivitetsprincipen ska det understrykas att ett överklagande av ett överföringsbeslut där den domstol som prövar målet inte kan beakta omständigheter som hänför sig till tiden efter det att beslutet antogs och som är avgörande för en korrekt tillämpning av Dublin III-förordningen, inte säkerställer ett tillräckligt effektivt domstolsskydd som gör det möjligt för den berörda personen att utöva sina rättigheter enligt förordningen och artikel 47 i stadgan.

46 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 82 och 85 i sitt förslag till avgörande kan det emellertid inte uteslutas att ett tillräckligt effektivt domstolsskydd kan säkerställas inom ramen för det nationella domstolssystemet, betraktat i sin helhet, på annat sätt än att avgörande omständigheter som hänför sig till tiden efter det att överföringsbeslutet antogs beaktas vid prövningen av ett överklagande som syftar till att kontrollera beslutets lagenlighet.

47 För att den berörda personen ska ges ett tillräckligt effektivt domstolsskydd måste ett särskilt rättsmedel, skilt från det rättsmedel som avses i föregående punkt, i praktiken säkerställa att den berörda personen kan utverka att de behöriga myndigheterna i den anmodande medlemsstaten inte kan överföra vederbörande till en annan medlemsstat, när det föreligger omständigheter som hänför sig till tiden efter det att överföringsbeslutet antogs och som utgör hinder mot att beslutet verkställs. Ett sådant rättsmedel ska även säkerställa att när en omständighet som hänför sig till tiden efter det att överföringsbeslutet antogs innebär att den anmodande medlemsstaten är ansvarig, ska de behöriga myndigheterna vara skyldiga att vidta nödvändiga åtgärder för att erkänna detta ansvar och för att utan dröjsmål inleda prövningen av personens ansökan om internationellt skydd (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 oktober 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, punkt 43).

48 Härav följer att det måste vara möjligt att utöva det särskilda rättsmedel som gör det möjligt att beakta omständigheter som hänför sig till tiden efter det att överföringsbeslutet antogs och som är avgörande för en korrekt tillämpning av Dublin III-förordningen när sådana omständigheter har inträffat, utan att det uppställs något krav på att den berörda personen hålls frihetsberövad eller att verkställigheten av överföringsbeslutet är nära förestående.

49 Mot bakgrund av ovanstående ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Artikel 27.1 i Dublin III-förordningen, jämförd med skäl 19 i denna förordning, och artikel 47 i stadgan ska tolkas så, att de utgör hinder mot nationell lagstiftning som innebär att en domstol som ska pröva ett överklagande av ett överföringsbeslut – inom ramen för denna prövning – inte får beakta omständigheter som hänför

sig till tiden efter det att beslutet antogs och som är avgörande för den korrekta tillämpningen av denna förordning, såvida denna lagstiftning inte tillhandahåller ett särskilt rättsmedel som medför en prövning av den berörda personens aktuella behov, vars resultat är bindande för de behöriga myndigheterna och som den berörda personen kan utöva sedan dylika omständigheter har inträffat, utan att det uppställs något krav på att vederbörande hålls frihetsberövad eller att verkställigheten av överföringsbeslutet är nära förestående.

Rättegångskostnader

50 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

Artikel 27.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat, jämförd med skäl 19 i denna förordning, och artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ska tolkas så, att de utgör hinder mot nationell lagstiftning som innebär att en domstol som ska pröva ett överklagande av ett överföringsbeslut – inom ramen för denna prövning – inte får beakta omständigheter som hänför sig till tiden efter det att beslutet antogs och som är avgörande för den korrekta tillämpningen av denna förordning, såvida denna lagstiftning inte tillhandahåller ett särskilt rättsmedel som medför en prövning av den berörda personens aktuella behov, vars resultat är bindande för de behöriga myndigheterna och som den berörda personen kan utöva sedan dylika omständigheter har inträffat, utan att det uppställs något krav på att vederbörande hålls frihetsberövad eller att verkställigheten av överföringsbeslutet är nära förestående.

Underskrifter